

14 CZERWCA – NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR NIEMIECKICH NAZISTOWSKICH OBOZÓW KONCENTRACYJNYCH I OBOZÓW ZAGŁADY

14 czerwca 1940 r. Niemcy skierowali z więzienia w Tarnowie do obozu Auschwitz grupę 728 Polaków. Wśród nich byli żołnierze kampanii wrześniowej, członkowie podziemnych organizacji niepodległościowych, gimnazjaliści i studenci, a także niewielka grupa polskich Żydów. Data ta uznawana jest za początek funkcjonowania obozu. Decyzją Sejmu RP 14 czerwca obchodzony jest jako Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady.

Więźniowie I transportu na ulicach Tarnowa 14.06.1940 r.

W obchodach 77. rocznicy pierwszego transportu Polaków do Auschwitz, które odbyły się w Oświęcimiu i w Harnężach wzięła udział była więźniarka obozu Zdzisława Włodarczyk, przedstawiciele władz Rzeczypospolitej Polskiej: premier RP Beata Szydło oraz wicepremier i minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński, a także parlamentarzyści, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, władz samorządowych, instytucji i stowarzyszeń współorganizujących obchody, dyrekcja i pracownicy Muzeum Auschwitz, a także wszyscy pragnący upamiętnić wydarzenia z 14 czerwca 1940 r.

Obchody rozpoczęły się od złożenia zniczy pod Ścianą Śmierci na dziedzińcu bloku 11 w byłym obozie Auschwitz I oraz wieńców pod tablicą poświęconą pierwszemu transportowi na budynku dawnego Polskiego Monopolu Tytoniowego, nieopodal terenu dzisiejszego Muzeum Auschwitz. 14 czerwca 1940 r. więźniów umieszczono tam na okres kwarantanny, a dziś mieści się tam Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. rtm. Witolda Pileckiego.

Główna część obchodów miała miejsce przy budynku tzw. Lagerhausu, który podczas wojny wykorzystywany był przez esesmanów jako magazyn. Niedawno wojewoda małopolski przekazał go w darowiźnie powiatowi oświęcimskiemu. Starostwo zamierza utworzyć tam muzeum poświęcone polskim mieszkańcom okolic, którzy w czasie wojny nieśli pomoc więźniom Auschwitz. Niektórzy z nich angażowali się również w działanie przyobozowego

ruchu oporu. Specjalny list intencyjny w tej sprawie podpisali wicepremier prof. Piotr Gliński i starosta oświęcimski Zbigniew Starzec.

– Obóz Auschwitz-Birkenau to miejsce uświęcone krwią ponad miliona niewinnych ofiar, ludzi, po których została pustka w sercach kochających ich rodzin i bliskich. Nie pozostała jednak po nich pustka w historii, nie pozostała po nich pustka w naszych sercach. Pamiętamy o nich i pamiętać będziemy na zawsze. Obchodzony dziś Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady w szczególny sposób przypomina nam o ich indywidualnych losach, jak i o tragicznej części historii naszej ojczyzny – mówiła premier Beata Szydło, która podkreśliła, że oplakując dziś ofiary, pamiętamy także o odwadze tych, którzy z oddaniem i narażeniem życia swego i swych rodzin nieśli im pomoc.

– Nie możemy zapomnieć o dzielnych mieszkańcach okolicznych miasteczek i wiosek, którzy dzielili się z więźniami obozu chlebem i wiarą w lepsze jutro. Ratując życie innym, stawiali ramię w ramię. Nie zwracali uwagi na sympatie polityczne, ideologiczne zapatrywania czy wyznanie. Najważniejszy był dla nich człowiek i jego losy. Te fakty trzeba pokazywać, bo w tamtych mrocznych czasach nie brakowało ludzi dobrej woli i dziś chcemy ich uhonorować – dodała Beata Szydło.

– Dojrzała wspólnota narodowa wyróżnia się tym, że pamięta. Pamięta o ważnych wydarzeniach ze swej historii, zwłaszcza o czasach trudnych, czasach próby, czasach ważnych ludzkich wyborów i często wielkich dramatycznych decyzji. Pamiętamy, bo pamięć decyduje o naszej tożsamości, o losach naszej wspólnoty i szansach – także współczesnych i przyszłych – mówił wicepremier i minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński.

– Świat Auschwitz pozbawia nas nadziei, pozostawia z pytaniem o sens i celowość istnienia. Obraz ofiarności sąsiadów Auschwitz przywraca nam wiarę w człowieka i stawia okolicznych samarytan w antytezie do całego hitlerowskiego niemieckiego planu zagłady oraz jego wykonawców – podkreślił wicepremier Gliński, który zadeklarował pełne wsparcie MKiDN dla nowej wspólnej instytucji.

W Centrum św. Maksymiliana w Harnężach, gdzie prezentowana jest wystawa prac autorstwa więźnia pierwszego transportu nr 423 Mariana Kołodzieja „Klisze pamięci. Labirynty”, odprawiono uroczystą mszę świętą, której przewodniczył biskup Roman Pindel,

ordynariusz diecezji bielsko-żywieckiej. Po mszy goście zwiedzili wystawę. Odczytano wówczas nazwiska więźniów pierwszego transportu.

W dniu 77. rocznicy przed wejściem do Muzeum Auschwitz udostępniona została specjalna wystawa plenerowa „Od 14.VI znajduję się w obozie koncentracyjnym Auschwitz...”, która prezentuje przekazaną przez rodzinę byłego więźnia pierwszego transportu Tadeusza Korczowskiego (nr. obozowy 373) kolekcję 21 listów wysłanych przez niego z Auschwitz.

– W dniu, kiedy wspominamy pierwszych Polaków deportowanych do Auschwitz, powinniśmy pamiętać o tym, jak ważny jest każdy obozowy list, każdy dokument, każda osobista pamiątka związana z obozem. To dzięki nim możemy nie tylko poznawać historię machiny Auschwitz, ale też losy poszczególnych ludzi. Jak widać, nawet po 77 latach trafiają do nas nowe dokumenty związane z więźniami transportu z 14 czerwca 1940 r. Jestem bardzo wdzięczny rodzinie za decyzję przekazania tej wyjątkowej kolekcji listów do Miejsca Pamięci. Te dokumenty powinny pozostać właśnie tutaj. - powiedział dyrektor Muzeum dr Piotr M. A. Cywiński.

Tadeusz Korczowski (ur. 1914 r.) po agresji nazistowskich Niemiec na Polskę brał udział w wojnie obronnej i poświęcił się działalności konspiracyjnej. 1 maja 1940 r. został aresztowany przez Niemców w Rzeszowie wraz z młodszym o sześć lat bratem Jerzym, a następnie osadzony w więzieniu na Zamku w Rzeszowie. 9 maja 1940 r. obu braci i innych aresztowanych w tym czasie przeniesiono do więzienia w Tarnowie. Stamtąd 14 czerwca 1940 r. obaj zostali przewiezieni do obozu koncentracyjnego Auschwitz, gdzie Tadeusz Korczowski otrzymał numer obozowy 373, a jego brat Jerzy numer 625. Obaj bracia zostali zwolnieni z Auschwitz w październiku 1941 r.

Tadeusz Korczowski trafił później do więzień w Krakowie i Katowicach, a następnie został skierowany na roboty przymusowe w rolnictwie do Niemiec w okolice Hanoweru. W kwietniu 1942 r. został stamtąd zwolniony z powodu złego stanu zdrowia, powrócił do Rzeszowa i zaangażował się ponownie w działalność ruchu oporu, wstępując do AK.

Po zakończeniu wojny w 1945 r. Tadeusz Korczowski został aresztowany przez komunistyczną służbę bezpieczeństwa i do stycznia 1946 r. był przetrzymywany w więzieniach w Rzeszowie, Krakowie, Bytomiu, Warszawie, Łodzi, Poznaniu i Rawiczu. Zwolniono go na początku 1946 r.

Organizatorami obchodów było Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz:

- Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu
- Centrum św. Maksymiliana w Harmężach
- Centrum Żydowskie w Oświęcimiu
- Fundacja Pobliskie Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau
- Fundacja Pomnik Hospicjum Miastu Oświęcim
- Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Krakowie
- Kuria Diecezjalna Bielsko-Żywiecka
- Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu
- Prowincja św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)
- Stowarzyszenie Auschwitz Memento
- Stowarzyszenie Romów w Polsce
- Towarzystwo Opieki nad Oświęcimiem

Samorządy: Gmina Oświęcim, Miasto Oświęcim, Miasto Tarnów, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu.

WYKORZYSTANO: AUSCHWITZ.ORG